CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom podstawowy**
Formy arkusza:	MJAP-P0-100, MJAP-P0-200, MJAP-P0-240, MJAP-P0-400, MJAP-P0-Q00
Termin egzaminu:	5 czerwca 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	5 czerwca 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zadania zamknięte

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadanie otwarte sprawdzające rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
   - popełnia błędy, które
     - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *toy caramels* zamiast *toy camels* w zdaniu 5.5.
     - powodują, że użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *the pianin* zamiast *the piano* w zadaniu 5.4.
     - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna
   - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej, np. *15th Mey zamiast 15th May w zadaniu 5.7.*
   - udziela odpowiedzi, która:
     - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *ticket* zamiast *whole-event ticket* w zadaniu 5.6.
     - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *online* zamiast *15th May* w zadaniu 5.7.
   - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *toy camels and T-shirts* zamiast *toy camels* w zadaniu 5.5.
   - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *his own toy camels* zamiast *toy camels* w zadaniu 5.5.
   - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu, np. *pianino* zamiast *the piano* w zadaniu 5.4.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka […].*	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	F
1.2.			F
1.3.			T
1.4.			F
1.5.			T

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka […].*	II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi […].	F
2.2.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi […].	C
2.3.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	D
2.4.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi […].	B
2.5.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi	A

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022, poz. 1246).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiadane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka […].*	II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	C
3.2.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
3.3.			B
3.4.			C
3.5.			B

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.1) Zdający określa główną myśl […] fragmentu tekstu.	B
4.2.			F
4.3.			A
4.4.			C

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.1) Zdający określa główną myśl tekstu […].	D
5.2.		III.2) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	C
5.3.		III.3) Zdający określa kontekst wypowiedzi […].	B

<table>
<tr><th rowspan="2">Zadanie</th><th colspan="3">Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024</th></tr>
<tr><th>Wymagania ogólne</th><th colspan="2">Wymagania szczegółowe</th></tr>
<tr><td>5.4.</td><td rowspan="4">II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].</td><td rowspan="4">VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym […] informacje sformułowane w tym języku obcym.</td><td rowspan="4">III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.</td></tr>
<tr><td>5.5.</td></tr>
<tr><td>5.6.</td></tr>
<tr><td>5.7.</td></tr>
</table>

Uszczegółowienia do zadania 5.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 5.4.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście D. Kluczowe jest przekazanie informacji, że piosenkarz, Rob Gratton, w trakcie tworzenia treści swojej piosenki gra na pianinie.
Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *piano*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
the piano	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
piano a/his piano	odpowiedź akceptowana

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
the guitar	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
na pianinie	odpowiedź w innym języku niż wymagany w zadaniu
his head	odpowiedź nie pasuje do otoczenia luki
a place or a person	odpowiedź jest niejasna

Zadanie 5.5.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście B. Kluczowe jest wskazanie, że podarunkiem dla zespołu *The Camels* był wielbłąd zabawka.
Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *toy*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
toy camels	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
(a) toy camel a toy camels camel toys	odpowiedź akceptowana

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
a toy/toys a camel / camels	odpowiedź jest niewystarczająco precyzyjna
signed T-shirts	odpowiedź jest niezgodna z tekstem
camel toys and T-shirts	odpowiedź jest uzupełniona elementem niezgodnym z tekstem

Zadanie 5.6.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście A. Kluczowe jest wskazanie, że zdający zdecydował się kupić bilet na całe wydarzenie.
Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *ticket*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
whole-event ticket	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
whole event ticket ticket for the whole event/festival ticket for all concerts £50 ticket	odpowiedź akceptowana
a whole-event ticket	akceptowane są błędy językowe, które nie zaburzają komunikacji

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
ticket ticket for the festival	odpowiedź nieprecyzyjna
whole-event ticket for songwriting	odpowiedź uzupełniona elementem niezgodnym z tekstem
one-day ticket online songwriting workshop training session with professional singer series of live streams concert online virtual stage	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 5.7.

Oczekiwana odpowiedź znajduje się w tekście C. Kluczowe jest wskazanie, że rejestracja na stronie festiwalu powinna mieć miejsce do **15 maja**.
Wymagany jest poprawny zapis wyrazu *May*.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź **oczekiwana** (1pkt)	
15th May	
Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1pkt)	
May 15 the middle of May the fifteenth May the deadline 15th May your e-mail until 15th May	odpowiedź akceptowana

Przykładowe **niepoprawne** odpowiedzi (0 pkt)	
1 May 16 or 17 May from 15 to 17 May the fifth of May	odpowiedź niezgodna z tekstem
the and of 15th May	odpowiedź jest niejasna

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
6.2.			C
6.3.			D
6.4.			A
6.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu […].	C

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności […].*	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	C
7.2.			D
7.3.			B
7.4.			E

Znajomość środków językowych

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
8.2.			B
8.3.			C

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	A
9.2.			A
9.3.			B
9.4.			C

Zadanie 10.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
10.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	*takes*
10.2.			*to*
10.3.			*of*

Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)	
10.1.	take is took have on
10.2.	only how sadly and
10.3.	Fiesta in of the for all

Zadanie 11.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
11.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	*you are interested in / you take an interest in*
11.2.			*started/began to rain* *started/began raining*
11.3.			*one of the most difficult /* *one of the hardest/toughest*

Przykłady odpowiedzi **niepoprawnych** (0 pkt)	
11.1.	are you interested in do you care about you interested / you interested in you are interesting you are interested you are not interested in
11.2.	started rain / start a raining / starting to rain/be rain / started the rain raining / was raining it started rain starts raining rained
11.3.	the most hardest the first difficult one of the difficulty one of the hard

Wypowiedź pisemna

Zadanie 12.

W Twojej miejscowości niedawno zostało otwarte muzeum związane z jej historią.
W e-mailu do koleżanki z Anglii:

- **wyjaśnij, skąd dowiedziałeś się o tym muzeum**
- **zrelacjonuj przebieg Twojej wizyty w muzeum**
- **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**
- **poinformuj o wydarzeniu, które to muzeum zamierza zorganizować w najbliższej przyszłości.**

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy […] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne […].

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający […] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach […].

V. Przetwarzanie wypowiedzi.
Zdający zmienia formę przekazu […] pisemnego […].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

V.1) Zdający opisuje […] przedmioty, miejsca […].

V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości.

V.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości […].

V.4) Zdający przedstawia […] plany na przyszłość.

VII.3) Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający się odniósł w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 5 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	5 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania treści

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
   a. nadrzędnymi zasadami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–17 poniżej oraz ustaleniami przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
   b. w razie wątpliwości – rozważeniem następujących kwestii:
      – w jakim stopniu jako odbiorca czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu podpunktu polecenia?
      – w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. nie realizuje tego podpunktu lub
   b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
   - **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**
     The best exhibit was a horse statue. (jedno odniesienie)
   b. rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację.
     The best exhibit was a white horse statue. (dwa odniesienia)
4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić:
   a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia.
   - **zrelacjonuj przebieg Twojej wizyty w muzeum**
     At first my friend bought the tickets, we borrowed headphones and entered the main hall.
   b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.
     At first, I entered a modern hall with colourful glass walls.

5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów
   a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *buy a ticket, take some photos,* traktowane są jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą synonimicznych wyrazów/wyrażeń lub wzajemnie wykluczających się wyrazów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów/wyrażeń jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
   - **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**

   The clock was huge and tiny.
8. Pospolite modyfikatory takie jak np. *very, a little, some, much, many* oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
9. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
10. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
11. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia, np.
    - **zrelacjonuj przebieg Twojej wizyty w muzeum**
    - **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**

      For me the most exciting thing was possibility to try on some clothes from the past. I liked them the most.
12. Jeśli zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź przez odpowiadanie na te pytania, nie dbając o precyzyjne przekazanie informacji wymaganych w każdym podpunkcie polecenia, prowadzi to do obniżenia punktacji za treść oraz może powodować obniżenie punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
13. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, budzący wątpliwość, to wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że informacja dotyczy danego podpunktu polecenia i jest logicznie uzasadniona.
14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalno-gramatycznej, podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko się odniósł, a podpunkt, do którego zdający się odniósł, jako niezrealizowany.
15. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy…/ Nie wiem, co… / Nie wiem, dlaczego…*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np.
    - **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**

    I don't know which exhibit was the most interesting. („nie odniósł się")

16. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.
    - **poinformuj o wydarzeniu, które to muzeum zamierza zorganizować w najbliższej przyszłości**

    Next month the museum is going to organize akcja charytatywna.
17. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści.
    - **zrelacjonuj przebieg wizyty w muzeum**

    I was the first visitor and I bought a ticket. Then there was długa kolejka („odniósł się”)

Zadanie 12.

W Twojej miejscowości niedawno zostało otwarte muzeum związane z jej historią.
W e-mailu do koleżanki z Anglii:

- **wyjaśnij, skąd dowiedziałeś się o tym muzeum**
- **zrelacjonuj przebieg Twojej wizyty w muzeum**
- **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**
- **poinformuj o wydarzeniu, które to muzeum zamierza zorganizować w najbliższej przyszłości.**

Dear Grace,
Can you believe it? Last Saturday, a museum of the history of our town was opened.

- **wyjaśnij, skąd dowiedziałeś się o tym muzeum**

VII.3) Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wyjaśnia skąd / w jaki sposób dowiedział się o muzeum, np.

- podaje źródło takiej informacji, np. strona internetowa, reklama/ogłoszenie, telewizja, gazeta, portal społecznościowy), np. *I've learnt about it from social media*. (odniósł się)
- wskazuje osobę, która poinformowała go o muzeum, np. *My best friend informed me about it.* (odniósł się)

Informacja o **okolicznościach**, w jakich zdający dowiedział się o muzeum, jest traktowana jako element rozwijający, **pod warunkiem**, że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wyjaśnia, skąd dowiedział się o tym muzeum, np. *I saw its ad when I was riding a bike in the city centre*. (odniósł się i rozwinął); *I found out about opening the museum a few days ago while listening to our local radio programme*. (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający informuje, skąd dowiedział się o muzeum używając **czasu teraźniejszego**, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *I see a poster at school*. (O->NO); *I see a poster at school during the long break.* (R->O)

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I like visiting museums.	I got an email about it from my uncle.	My friend told me about this museum when I was talking to him about my hobby.
I'm a fan of my town.	I heard about it on a bus.	I learnt about it from my teacher at school. She heard about it at a conference.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem**, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

- **zrelacjonuj przebieg Twojej wizyty w muzeum**

V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości.
V.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości […].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający relacjonuje **przebieg** swojej wizyty w muzeum. Jako relacjonowanie przebiegu wizyty uznaje się odniesienie do, np.

- wydarzeń/czynności, które miały miejsce w trakcie wizyty, np. *I came to the museum in the morning, bought a ticket and started the tour.* („odniósł się i rozwinął") *During my visit I listened to the audio guide.* („odniósł się"); *When I was looking at some old documents, my history teacher came up to me.* („odniósł się i rozwinął")
- czasu/etapów zwiedzania, np. *I spent there the whole day.* (odniósł się)
- osób z którymi zwiedzał muzeum i/lub innych zwiedzających, np. *When I entered the hall I saw lots of visitors watching the old photographs* („odniósł się i rozwinął");
- eksponatów, które widział, np. *I saw old photos of the town and the sculpture of the first president of the town.* (odniósł się i rozwinął)

Samo poinformowanie, że zdający zwiedzał/zwiedził muzeum, **nie jest traktowane** jako realizacja tego podpunktu polecenia oraz **nie jest** elementem rozwijającym.

Jako **element rozwijający** ten podpunkt polecenia akceptowane są, np.:
– zalety/korzyści uzyskane dzięki wizycie w muzeum
– opisanie atmosfery podczas wizyty
– opinie/wrażenia/reakcje dotyczące wizyty,
pod warunkiem, że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli relacjonuje przebieg wizyty, np. *We chose a tour guide, spent with him the whole afternoon and learnt a lot about the origin of our town; When I entered the first room I was struck by the extraordinary atmosphere of this place. I looked at the collection of old clothes; As the first guest I got a free ticket and could see all the exhibitions*. *Each room was equally interesting and each exhibit was heartwarming*.

Wymagane jest użycie **czasu przeszłego**. Jeżeli zdający realizuje ten podpunkt polecenia w czasie teraźniejszym, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *During my visit I see old furniture and paintings.* (R->O)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie relacjonuje przebiegu wizyty, np.
– przekazuje tylko fakty dotyczące muzeum, np. *In the museum there is a café and a souvenir shop; The museum is big. It has two floors; In the museum there are multimedial screens with exhibitions.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
I visited the museum.	At first, I looked at old maps.	I visited all the rooms and spent most of my time reading the descriptions of the exhibits.
In the museum you can see helmets and swords.	At the entrance they gave me a guidebook.	After entering the museum, first I saw old furniture and kitchen equipment from the 16th century.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem**, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

• **opisz eksponat, który najbardziej Cię zainteresował**
V.1) Zdający opisuje […] przedmioty, miejsca […].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający opisuje eksponat, który najbardziej go zainteresował, np. *The old maps of our town were the most interesting. They were a bit torn but readable.* („odniósł się i rozwinął")

Opis eksponatu może odnosić się do takich cech jak, np.

- wygląd (rozmiar, kształt, kolor, materiał, stan, itp.) *The thing that caught my attention was an old diary. It had a brown cover with golden letters.* (odniósł się i rozwinął)
- przeznaczenie (do czego służył/ przez kogo był wykorzystywany), np. *My favourite exhibit was a porcelain tableware set used by a famous aristocrat*. (odniósł się i rozwinął)
- pochodzenie/wiek, np. *One of the most amazing attractions was a castle built in 1530.* (odniósł się)

Akceptowane są również komunikatywne odpowiedzi, w których zdający

– porównuje eksponat z innymi przedmiotami, np. *The thing that interested me the most was a bike from 18th century which looked like a wheelchair*. (odniósł się i rozwinął)

Nie jest wymagane użycie słowa *exhibit*, pod warunkiem, że z kontekstu wynika, że zdający opisuje element, który najbardziej go zainteresował w muzeum.

Samo poinformowanie, **który eksponat** zaciekawił zdającego najbardziej, bez żadnego elementu opisu, **nie jest uznawane** jako realizacja tego podpunktu polecenia, np. *I saw some maps.* (nie odniósł się); *The most interesting was a portrait.* (nie odniósł się); **ALE** *The most interesting was a portrait of a young man.* (odniósł się); *There was an interesting portrait of a young man with black long hair. I loved it.* (odniósł się i rozwinął);

Jeżeli zdający opisuje eksponat, który widział w muzeum, **ALE** z kontekstu pracy nie wynika, że był to eksponat, który **zainteresował go najbardziej**, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest **na poziom niższy**, np. *In one of the rooms there was a gold chair. It was big and maybe comfortable.* (R->O), ALE *In one of the rooms I saw was a gold chair. It was big and maybe comfortable. I'd like to have it in my room*. (odniósł się i rozwinął)

W opisie eksponatu **nie** jest wymagane użycie **czasu przeszłego**. *I was fascinated with a sculpture. It presents a grey wolf which is a symbol of our town.* („odniósł się i rozwinął")

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
There was nothing interesting for me. I saw some documents.	I liked an old photo of our town. The thing that drew my attention was an antique clock.	I was delighted when I saw this model of the main street. It was full of renaissance buildings. The thing that drew my attention was an antique silver clock that looked like new.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem**, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

- **poinformuj o wydarzeniu, które to muzeum zamierza zorganizować w najbliższej przyszłości.**

V.4) Zdający przedstawia […] plany na przyszłość […].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający odnosi się do wydarzenia, które muzeum zamierza zorganizować w przyszłości np. nowej wystawy, wernisażu, konkursów, wykładów, filmów, wydarzeń społecznych, zajęć edukacyjnych, akcji charytatywnych, np. *Our museum is going to organize workshops where visitors can learn how to paint under the guidance of local artists*. (odniósł się i rozwinął). *Next month in the museum it will be possible to use VR headset and experience virtual journeys around our town 100 years ago*. (odniósł się i rozwinął)

Wymagane jest użycie **czasu przyszłego** i/lub wyrażeń/konstrukcji wskazujących, że wskazane wydarzenie odbędzie się w przyszłości, np. *Our museum plans to organize a competition for young people on the history of our town.* (odniósł się i rozwinął); *There will be a museum night next week*. (odniósł się)

Jeżeli zdający realizuje ten podpunkt polecenia **w czasie przeszłym**, to taka realizacja tego podpunktu polecenia nie jest akceptowana, np. *Last week in the museum there was a workshop*. (nie odniósł się)

Nie jest wymagane poinformowanie, że wydarzenie, które muzeum zamierza zorganizować odbędzie się w **najbliższej** przyszłości, **pod warunkiem**, że z kontekstu pracy wynika, że jest to kolejne/przyszłe wydarzenie.

Jako **element rozwijający** ten podpunkt polecenia akceptowane są, np.

– korzyści/efekty zaplanowania przez muzeum nowego wydarzenia, np. *Thanks to the lectures planned by the museum our citizens will be able to learn unexpected facts about the history of our town.* (odniósł się i rozwinął)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający, nie informuje o żadnym wydarzeniu, które muzeum zamierza zorganizować, np. *I don't know if the museum will organize any new events.*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
There are no plans for the new events.	In the museum space there will be an art market.	The museum intends to organize a Masquerade Ball during which guests will be dancing in costumes and masks similar to those used in Venice.
On Monday there was an interview with a local architect.	Soon the museum will offer an outdoor film series.	During summer there will be organized a camp for children. Parents will probably love to send their children there.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem,** musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź jest w całości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu LUB w wypowiedzi występują sporadyczne usterki w spójności i/lub logice.
1 pkt	Wypowiedź zawiera dość liczne usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z fragmentów trudnych do powiązania w całość

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment tekstu (np. 1–2 zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt. Jeśli takich fragmentów jest więcej lub są one dłuższe, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia wypowiedzi piszącego z podanym początkiem, braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych (przeskakiwania z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.

6. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
7. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
8. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
9. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają

zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych" użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania" rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *good, nice*, *interesting,* stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *heavy traffic* zamiast *many cars on the road; There is a book on the table.* zamiast *On the table is a book.).*

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was (writen) in the 19th century*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 pkt	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 pkt	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne" błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne" błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę bo było gorąco.*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.
Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
   - nieczytelna LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
   - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność

i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie środków językowych i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli wypowiedź zawiera **60** wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego* w danym roku szkolnym. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem, że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band*, np. *film* „M jak miłość”, *„Świat Dysku” magazine.*
   Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), 1789 (1 wyraz), 10.01.2020 (1 wyraz), 10 September (2 wyrazy)
2. Jako **jeden** wyraz liczone są
   - formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.)
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*,
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*,
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu,
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki").
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.